

Debiteringsrutiner inom äldreomsorgen

Jönköpings kommun

Maj 2019

Torbjörn Bengtsson och Revsul Dedic

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6
Bilagor	18

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende debiteringsrutiner inom äldreomsorgen.

Revisionsfråga

Har äldre nämnden en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll vid avgiftsdebitering inom äldreomsorg?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att äldre nämnden i huvudsak bedriver avgiftsdebiteringen på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Iakttagelser

- Jönköpings kommun har haft lägre avgiftsintäkter för äldreomsorg, kr/inv. 65+ än liknande kommuner och riket de senaste tre åren, 2016, 2017 och 2018.
- Taxor och avgifter beslutade av kommunfullmäktige finns, är uppdaterade och aktuella.
- Riktlinjer och anvisningar avseende avgifter, fakturering och kravhantering inom äldreomsorgen är ändamålsenliga och tillfredställande och ligger i linje med god intern kontroll.
- Rutiner för inhämtning, registrering och kontroll av inkomst/kapitaluppgifter samt för beräkning av avgifter, fakturering och kravhantering är ändamålsenliga och tillfredställande och ligger i linje med god intern kontroll.
- Flertalet vårdtagare med låga avgiftsgrundade inkomster erhåller inget bostadstillägg.

- Inom äldreomsorgen finns sex avgiftsadministratörer, vilket innebär möjligheter till kunskapsöverföring och hantering av jävsituationer.
- Matkostnaden på 3 180 kr/månad är lite lägre än hos utvalda kommuner.
- Vår granskning indikerar att lägre avgiftsintäkter, kr/inv. 65+ i Jönköpings kommun i jämförelse med liknande och utvalda kommuner med hög sannolikhet beror på kombination av flera olika faktorer. I förhållande till liknande och utvalda kommuner har Jönköpings kommun;
  - ✓ *Lägst avgifter för trygghetslarm bland utvalda kommuner.*
  - ✓ *Generösa avgiftsnivåer inom hemtjänst.*
  - ✓ *Gemensam maxtaxa för par/sammanboende.*
  - ✓ *Avgiftsfri hälso- och sjukvård.*
- Nettokostnaderna inom äldreomsorgen hade blivit ca 85,3 mnkr lägre ifall medelkostnaden per inv. 65+ varit samma som medel bland R9-kommunerna. Intäkterna är samtidigt relativt låga, ca 23,7 mnkr lägre än R9-kommunerna.

Rekommendationer

Äldre nämnden rekommenderas att:

- fortsätta med (och om möjligt intensifiera) att påminna, uppmana och hjälpa brukare att redovisa alla sina avgiftsgrundade inkomster.
- se över möjligheten att debitera maxtaxa tills vårdtagare visar att de sökt bostadstillägg.
- undersök om matkostnaderna inom särskilt boende ligger på rätt nivå
- se över möjligheten att inom ramen för maxtaxan anpassa avgiftssystemet så att avgifterna/taxorna bättre återspeglar kommunens kostnader och ambitionsnivå avseende kvalitet i äldreomsorgen.

Jönköping den 14 maj 2019

DELOITTE AB

Torbjörn Bengtsson

Certifierad kommunal revisor

Revsul Dedic

Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

Kommunen ansvarar för ett antal olika verksamheter som är avgiftsfinansierade. Då kommunen fakturerar dessa tjänster är det väsentligt att rutiner och system är välfungerande och säkra samt att det finns en inbyggd intern kontroll i hanteringen. Det är viktigt att kommunen säkerställer att den taxa som tas ut är korrekt och rutiner före fakturautskick måste säkerställa att fakturabeloppet är rättvisande.

Enligt offentlig statistik har kommunen en intäkt avseende äldreomsorgen motsvarande:

Kommun	Intäkt, kr/inv. 65+			
	år 2015	år 2016	år 2017	År 2018
Jönköping	1 676	1 818	1 679	2055
Liknande	2 308	2 440	2 507	2261
Riket	2 158	2 293	2 392	2608

Jönköpings kommun redovisar lägre intäkt inom äldreomsorgen jämfört med riket och liknande kommuner. Revisorerna har i sin risk och väsentlighetsanalys identifierat behov av att granska debiteringsrutinerna inom äldreomsorgen.

Syfte och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma på vilket sätt äldreomsorgen tillser att avgiftsdebiteringen inom äldreomsorgen bedrivs på ett ändamålsenligt och ur en ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Granskningen har begränsats till äldreomsorgen under 2019 med tillbakablick på 2016-2018.

Revisionsfråga

Har äldreomsorgen en ändamålsenlig och tillräcklig intern kontroll vid avgiftsdebitering inom äldreomsorgen?

Underliggande frågeställningar

- Finns av kommunen fastställda riktlinjer/ anvisningar för taxor, fakturering och kravhantering? Efterlevs dessa?
- Finns taxor/avgifter beslutade av fullmäktige? Är dessa uppdaterade och aktuella?
- Finns ändamålsenliga och tillfredställande rutiner för inhämtning, registrering och kontroll av inkomst/kapitaluppgifter? Efterlevs dessa?
- Finns ändamålsenliga och tillfredställande debiteringsrutiner? Efterlevs dessa?
- Finns ändamålsenliga och tillfredställande fakturerings- och betalningsbevakningsrutiner? Efterlevs dessa?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom intervjuer med ansvariga tjänstemän inom äldreomsorgens verksamheter och dokument- och rutingranskning samt stickprovstagning.

Rapporten har faktagranskas av berörda tjänstemän i Jönköpings kommun.

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.

- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte's interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av debiteringsrutinerna inom äldreomsorgen gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

2.1. Riktlinjer och anvisningar

Gällande regelverk

Kommunen tillhandahåller och utför en mängd tjänster för vilka man debiterar vårdavgift. Avgifterna får dock inte överskrida kommunens självkostnader. Avgiften per månad får uppgå till högst 2 089 kronor, så kallad maxtaxa, för år 2019.

Förbehållsbeloppet innefattar den faktiska boendekostnaden samt minimibelopp för övriga levnadsomkostnader. Om det sammanlagda förbehållsbeloppet överstiger den enskildes nettoinkomster uppstår ett så kallat negativt avgiftsutrymme.

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Kostnaden för insatsen matlagning och matdistribution ska rymmas inom den högsta avgiften för hemtjänst och daglig verksamhet. Kostnaden för själva maten (råvarorna och färdiglagad mat) är utgifter som den enskilde normalt sett bekostar via sitt förbehållsbelopp. Konsumentverket har för år 2018 beräknat att den individuella kostnaden för livsmedel uppgår till schablonbeloppet 2 220 kronor per månad för personer i åldern 61–74 år. För personer 75 år och äldre anges beloppet till 1 970 kronor per månad.

Avgiftsutrymmet, maxtaxan och kommunens avgiftssystem bestämmer den enskildes avgift. Avgiftsutrymmet beräknas utifrån den avgiftsgrundade inkomst den enskilde kan antas få per månad under det närmaste året, såsom pension, lön och rörelseinkomster, räntor, andra kapitalinkomster, bostadstillägg. Avgiften påverkas inte av förmögenhet eller förmögenhetsskatt.

En kommun kan besluta att ha lägre avgifter som inte tar hela avgiftsutrymmet i anspråk. Ingen kommun kan dock ta ut högre avgifter än det lagstadgade högkostnadsskyddet även om den enskilde har ett större avgiftsutrymme.

Interna riktlinjer och anvisningar

Av kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll från 2003-11-20 § 338 framgår att kommunfullmäktige beslutat om förändring av avgiftsregler för äldre- och handikappomsorgen. Förändringarna trädde i kraft 2004 och tillämpas ännu. Avgifterna beslutas och uppdateras årligen. De fasta avgifterna för hemtjänstavgiften indexregleras varje år.

Jönköpings kommun använder sig av maxtaxa. För att informera och förklara för allmänheten om hur avgifterna fungerar har tre dokument tagits fram. De tre dokumenten är uppdelade på avgifter för personer bosatta i ordinärt boende, i äldreboende med helackordering samt i äldreboende med hemtjänstavgift. Dokumenten beskriver bl.a. hur avgiftsutrymme, inkomst, boendekostnad, bostadstillägg, maxavgift, behovsbedömning, frånvaro och förbehållsbelopp fungerar.

Kommunstyrelsen fastställde 2002-01-16 § 6 en kredit- och kravpolicy. Den innehåller bl.a. information om fakturering och kravhantering och omfattar hela Jönköpings kommun. Socialförvaltningen använder sig även av en ekonomihandbok som bl.a. förklarar

fakturerings- och betalningsbevakning ytterligare. Ekonomihandboken är uppdaterad 2018-07-13.

Bedömning

Riktlinjer och anvisningar avseende avgifter, fakturerings- och kravhantering inom äldreomsorg finns och är nedskrivna. Dessa är aktuella och uppdateras kontinuerligt. Vi bedömer därför att dessa är i huvudsak ändamålsenliga och tillfredställande och ligger i linje med god intern kontroll.

2.2. Finns ändamålsenliga och tillfredställande debiteringsrutiner?

Avgiftsadministratör är den tjänsteman inom socialtjänsten som står för myndighetsutövningen inom handläggning av avgifter inom den kommunala äldreomsorgen. Inom äldreomsorgen finns sex avgiftsadministratörer i Jönköpings kommun.

Avgiftsadministratörens ansvar är bl.a. att:

- inhämta uppgifter om inkomster och utgifter
- utföra kontroll av inkomster och utgifter
- handlägga ansökan om förändrat minimibelopp
- besluta om avgiftsutrymme och avgift
- skicka avgiftsbeslut till den enskilde.

Kundfördringsenheten i stadskontoret ansvarar för att skicka faktura till den enskilde, övervaka betalning samt eventuell kravhantering.

Äldreomsorgen i Jönköpings kommun använder Magna Cura som verksamhetssystem.

Avgiftsadministratörerna har ett kort möte varje dag för att utvärdera verksamheten och ta upp saker som händer. Därtill görs en årlig intern kontroll av verksamheten.

Äldreomsorgen har ett dokument som förklarar processen för administration av avgifter. För varje delprocess förklaras vem som har ansvaret och processen går till samt vägledning i form av vart ytterligare information finns att tillgå. Dokumentet reviderades senast 2014-04-22.

I figur 1 ses en komprimerad processbild för administration av avgifter utifrån äldreomsorgens egen processbild. I bilaga 2 finns en mer detaljerad processbeskrivning från fattat beslut till kravhantering som vi har uppfattat den utifrån de underlag som erhållits och vad som framkommit under intervjuer. "Ekonomi" avser både ekonomiadministrationen på socialförvaltningen och stadskontoret.

Inhämtning, registrering och kontroll av inkomst/kapitaluppgifter

Biståndshandläggare fattar beslut om omvårdnad. I samband med att den enskilde får beslut om insats uppstår ett avgiftsärende i Magna Cura. Beslut och insatser blir synliga och tillgängliga för avgiftsadministratören. Enhetschefen verkställer besluten.

I slutet på varje månad görs en körning i verksamhetssystemet för att se ifall någon ny person ska ha insatser eller göra förändringar på sin nivå. Avgiftsadministratörerna börjar med att skicka ut en inkomstförfrågan till vårdtagaren som beviljats en insats. Det är en blankett som vårdtagaren fyller i och lämnar in.

Figur 1: Process administration avgift (Källa: Socialtjänsten).

Vårdtagaren bes skicka in samtliga inkomstuppgifter trots att uppgifter såsom garantipension och bostadstillägg hämtas från Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan via Magna Cura. Tjänstepensioner, utländska pensioner och privata pensioner är det endast möjligt att få via inkomstförfrågan. Inkomstinformationen uppdateras årligen och i januari varje år skickas en ny inkomstförfrågan ut till alla vårdnadstagare.

När uppgifter från vårdtagare inkommit registreras dessa av avgiftsadministratörerna i Magna Cura. En kontroll görs ifall uppgifterna i inkomstförfrågan stämmer med uppgifter från Pensionsmyndigheten och deklarationen. Ifall det inte stämmer skickas en begäran om komplettering till brukaren.

Om begärda inkomstuppgifter inte lämnas in skickas en påminnelse efter tre veckor. Ifall inkomstuppgifter fortfarande inte lämnats in två veckor efter påminnelsen debiteras maxtaxa.

Den enskilde har möjlighet att när som helst inkomma med nya eller förändrade uppgifter som avgiftshandläggaren ska ta ställning till exempelvis vid förändrade pensioner, bostadstillägg etc. Om de nya uppgifterna leder till förändringar fattas och sänds ett nytt avgiftsbeslut till den enskilde.

Nästa steg är att beräkna avgiftsutrymmet, då alla inhämtade och redovisade inkomster sammanräknas och därefter dras skatt, faktisk boendekostnad och förbehållsbelopp av. Alla beräkningar utförs i Magna Cura - inga manuella uträkningar förekommer. Rörliga avgifter såsom avgifter för matportioner, verksamhetsresor, dagverksamhet anges ej i avgiftsbeslutet. Dessa tas med vid slutlig avgiftsdebitering.

Rörliga avgifter rapporteras manuellt i verksamhetssystemet.

Fakturerings- och betalningsbevakningsrutiner

Stabsadministratör/Ekonomiadministratör skapar fakturor till enskild person varje månadsskifte. En rutinbeskrivning för integrering av fakturafil från verksamhetssystemet Magna Cura finns. Extern tjänst skickar ut faktura. Avgiftsadministratörer gör en efterkontroll av varje fysisk faktura emot avgiftsbeslutet.

Kundfordringsenheten på stadskontoret ansvarar för eventuell kravhantering.

Avgiftsadministrationen påverkas inte ifall brukare inte betalar sina fakturor.

Brukare tappar inte sin plats om de inte betalar sina fakturor. Kommunen försöker arbeta för att alla brukare ska betala genom att t.ex. tillse en god man ifall det behövs.

Stickprov

I syfte att verifiera att alla uppgifter som ska ligga till grund för debitering finns med, att uträkning av avgiften utförs på rätt sätt samt att upptäcka andra eventuella felaktigheter har underlag och debitering för 21 utvalda vårdtagare (11 inom särskilt boende och 10 inom ordinärt boende) inom Jönköpings kommun granskats och kontrollerats. Underlag och uträkningar presenteras i Bilaga 3-4.

Genomgången av stickproven visar att samtliga uppgifter som ska ligga till grund för debitering fanns med samt att debiteringsavgifterna för de 21 utvalda vårdtagarna är korrekt uträknade.

Bedömning

Inom äldreomsorgen finns sex avgiftsadministratörer, vilket innebär goda möjligheter till kunskapsöverföring och hantering av jävsituationer. Vi bedömer att det är förenligt med god intern kontroll.

Vi bedömer att nuvarande rutiner för inhämtning, registrering och kontroll av inkomst/kapitaluppgifter samt för beräkning av avgifter, fakturering och kravhantering är tydliga, ändamålsenliga och tillfredställande och ligger i linje med god intern kontroll.

2.3. Tänkbara förklaringar till att Jönköpings kommun har lägre avgiftsintäkter än jämförbara kommuner.

Som tidigare nämnts, riktlinjer avseende avgifter inom äldreomsorgen och debiteringsrutiner bedöms i allt väsentligt vara ändamålsenliga och tillfredställande och med största sannolikhet kan de inte kopplas till lägre avgiftsintäkter i Jönköpings kommun i förhållande till jämförbara kommuner.

2.3.1 Åldersstruktur, nyttjandegrad och betalningsförmåga

Ett sätt att närma sig tänkbara förklaringar/orsaker till att en viss kommun har lägre avgiftsintäkt per inv. 65+ i jämförelse med andra jämförbara kommuner är att titta närmare på de parametrar som ligger till grund för beräkning av avgiftsintäkten. Nedan visas formeln (egen konstruktion) för beräkning av avgiftsintäkt/inv. 65+.

$$\text{Avgiftsintäkt/inv.65+} = \frac{\text{Antal brukare som debiteras} \times \text{Avgift per brukare}}{\text{Totala \# inv. 65+ i kommunen (antal)}}$$

Demografi

Som framgår av formeln påverkas avgiftsintäkt/inv. 65+ av antalet inv. 65+ i kommunen samt totala avgiftsintäkter inom äldreomsorgen. Antalet inv. 65+ påverkas i sin tur av åldersstruktur och demografi i respektive kommun. De totala avgiftsintäkterna påverkas av nyttjandegraden, avgiftsutrymmet hos invånarna och avgiftssystemet.

I bilaga 1 visas statistik från Kolada över avgiftsintäkter per invånare 65+ fördelat på ordinärt boende, särskilt boende och totalt. Av statistiken framgår att Jönköpings kommun har lägre avgiftsintäkter än medel hos jämförda kommuner och riket.

För att kunna identifiera tänkbara förklaringar till att Jönköpings kommun har lägre avgiftsintäkter än jämförbara kommuner har vi i den här granskningen valt att titta närmare på följande parametrar; demografi/åldersstruktur, nyttjandegrad, betalningsförmåga, avgiftsnivåer på hemtjänsten, mat- och boendekostnader, trygghetslarm samt ett fåtal övriga parametrar.

Åldersstruktur och nyttjandegrad

Andelen invånare som är 65+ år i Jönköpings kommun redovisas i tabell 1 tillsammans med jämförbara (R9) kommuner samt medel för R9- kommuner och liknande kommuner.

Kommun	% inv. 65+ av total befolkning
Gävle	20,2
Eskilstuna	19,7
Västerås	19,6
Jönköping	19,0
Norrköping	18,9
Örebro	18,0
Linköping	17,4
Uppsala	16,7
Södertälje	16,0
Medel, utvalda	18,4 %
Medel, liknande enligt Kolada	19,4 %
Medel, riket	19,8 %

Tabell 1: Åldersstruktur 2017 (Källa: Kolada).

Som framgår av tabellen ovan, ca 19 % av Jönköpings kommuns invånare är 65 år eller äldre. Jönköping har högre andel invånare 65+ i förhållande till jämförbara kommuner men något lägre i förhållande till genomsnittet för liknande kommuner och riket.

Totala avgiftsintäkter påverkas av antal inv. 65+ som betalar omsorgsavgift dvs. hur många som nyttjar äldreomsorg. Tabell 2 visar antalet personer 65+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende dividerat med antal invånare 65+ den 31/12-2017. Även andel

inv. 65+ resp. 80+ som har insatser inom särskilt boende respektive inom ordinärt boende presenteras i tabellen.

	Totalt	Särskilt boende		Ordinärt boende	
Kommun	% inv. 65+	% inv. 65+	% inv. 80+	% inv. 65+	% inv. 80+
Eskilstuna	11,6	4,2	12,4	7,4	21,2
Gävle	12,1	4,7	14,6	7,4	20,2
Jönköping	13,6	5,4	16,0	8,3	21,7
Linköping	17,3	6,6	18,6	10,7	28,0
Norrköping	12,0	4,3	13,6	7,6	20,7
Södertälje	10,6	3,3	10,2	7,3	23,0
Uppsala	11,3	4,3	13,3	7,0	28,5
Västerås	15,3	5,3	15,6	10,0	20,5
Örebro	10,8	4,1	13,2	6,7	27,1
Medel, utvalda	12,7	4,7	14,2	8,0	23,4
Medel, liknande enligt Kolada	13,4	4,7	14,3	8,7	23,6
Medel, riket	12,1	4,0	12,5	8,0	22,7

Tabell 2: Nyttjandegraden inom äldreomsorgen 2017 (Källa: Kolada).

Enligt tabellen har Jönköpings kommun högre nyttjandegrad av äldreomsorg än jämförbara (R9) och genomsnittet för liknande kommuner samt riket. Ca 13,6 % av inv. 65+ nyttjar äldreomsorg i Jönköpings kommun. Motsvarande procent för utvalda kommuner är 12,7 %, för liknande kommuner 13,4 % och för riket 12,1%. Två av de utvalda kommunerna, Linköping och Västerås, har högre nyttjandegrad än Jönköping.

Nyttjandegraden inom särskilt boende är högre i Jönköpings kommun än jämförda kommuner både vad det gäller inv. 65+ och inv. 80+. Inom ordinärt boende är nyttjandegraden i stort sett i linje med jämförda kommuner vad gäller inv. 65+ men något lägre för inv. 80+. Låg nyttjandegrad innebär färre potentiella avgiftsbetalare och därmed lägre totala avgiftsintäkter. Lägre avgiftsintäkter/inv. 65+ i Jönköpings kommun i jämförelse

med likande och utvalda kommuner samt riket kan inte förklaras av nyttjandegraden eftersom att den är högre än hos jämförda kommuner.

Betalningsförmåga

Tabell 3 visar medelinkomst per månad och pensionär under 2017 för allmän pension samt total pension i Jönköpings kommun, i jämförbara kommunerna, i liknande kommunerna samt i riket. Genomsnittlig pension (före skatt) i Jönköpings kommun ligger på samma nivå som i jämförbara kommuner. Även skattesats ligger på samma nivå som jämförda kommuner.

Kommun	Allmän pension*	Total pension	Skattesats
Eskilstuna	12 975	18 307	32,9
Gävle	13 368	18 813	33,8
Jönköping	13 118	18 815	32,6
Linköping	13 344	19 734	30,9
Norrköping	12 929	18 454	32,5
Södertälje	12 811	18 534	32,2
Uppsala	13 728	21 234	32,9
Västerås	13 448	19 590	31,2
Örebro	13 204	18 637	32,9
Medel, utvalda	13 214	19 124	32,4
Medel, liknande enligt Kolada	13 291	19 177	32,0
Medel, riket	12 916	18 026	32,9

Tabell 3: Pensioner 2017 (Källa: Pensionsmyndigheten) * *inklusive änkepension*

En förhållandevis låg pension bland invånarna innebär ett förhållandevis lågt avgiftsutrymme och lägre avgiftsintäkter. Eftersom invånarna i Jönköpings kommun har samma nivåer på pensionen som jämförbara kommuner kan inte detta förklara de låga avgiftsintäkterna. Skattesatsen har inte heller någon större påverkan på de relativt låga intäkterna.

2.3.2 Avgiftssystem inom äldreomsorgen

Avgifter inom hemtjänst i Jönköping

Hemtjänstavgiften i Jönköpings kommun delas upp på fyra nivåer beroende på beslutad omvårdnadstid. Avgifterna delas upp på en fast avgift och en procentuell del av avgiftsutrymme. De fasta avgifterna i nivåerna indexregleras varje år. Om en vårdtagare har insatser enligt nivå 1 är den maximala avgiften 1 824 kr, vilket beror på att avgiften annars överstiger självkostnadspriset.

Nivå 1

En insats varannan vecka (motsvarar ca 1-5 timmar per månad). Avgiften är 303 kr + 25 % av avgiftsutrymmet. Dock högst 1 824 kr.

Nivå 2

En insats i veckan (motsvarar ca 6-10 timmar per månad). Avgiften är 426 kr + 30 % av avgiftsutrymmet.

Nivå 3

Två eller flera insatser i veckan (motsvarar ca 11-49 timmar per månad). Avgiften är 486 kr + 40 % av avgiftsutrymmet.

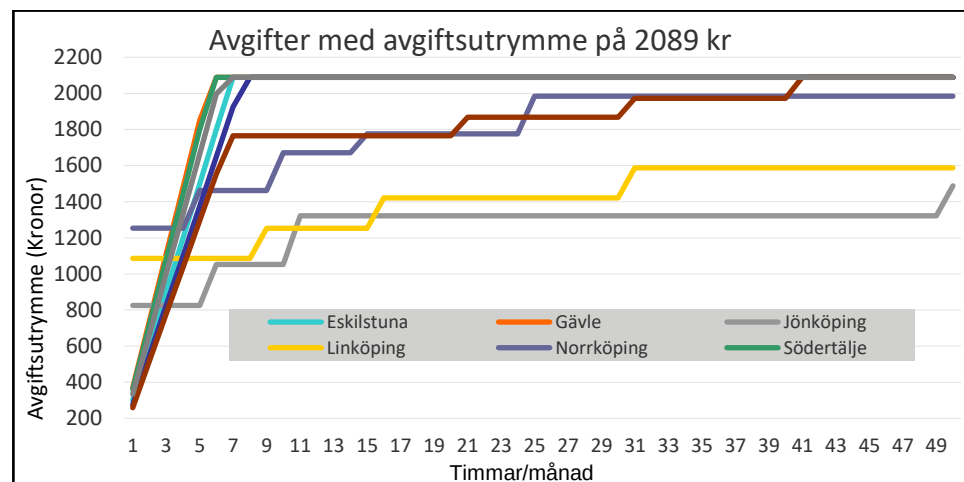
Nivå 4

50 timmar eller fler per månad. Avgiften är 548 kr + 45 % av avgiftsutrymmet.

Linköping och Västerås har ett liknande avgiftssystem som Jönköpings kommun. Uppsala, Eskilstuna, Örebro, Södertälje och Gävle har avgiftssystem med en fast avgift för hemtjänst per timma och i Norrköping finns möjligheten att välja mellan en fast avgift per timma eller olika avgiftsnivåer.

För att visa effekterna av olika avgiftssystem vid olika omfattningsnivåer och avgiftsutrymmen har vi konstruerat en "förenklad och grov" simuleringsmodell. Figur 2 visar utfall för olika kommuners avgiftssystem för hemtjänst.

Det är ett exempel på när en vårdtagare har ett avgiftsutrymme på 2 089 kr, vilket är maxtaxan. I bilaga 5 finns även två exempel med avgiftsutrymmena 1 000 kr och 5 000 kr.

Figur 2: Avgift beroende på antal hemtjänsttimmar med ett avgiftsutrymme på 2089 kr.

Exemplen visar att Jönköpings kommun tar ut en förhållandevis hög avgift ifall vårdtagaren endast har ett fåtal hemtjänsttimmar, ca 1-5 timmar beroende på avgiftsutrymmet. När hemtjänsttimmarerna ökar så ökar avgifterna långsammare i Jönköpings kommun än i de flesta kommunerna som har en fast avgift.

Modellen visar att Jönköpings kommuns avgiftssystem för hemtjänst troligtvis inbringar lägre avgiftsintäkter än de flesta av de utvalda kommunernas system. De valda nivåerna bör följaktligen ha viss påverkan på de låga avgiftsintäkterna.

Avgifter inom särskilt boende i Jönköping

Mat- och boendekostnad

Matkostnader och boendekostnader inom särskilt boende påverkar förbehållsbeloppet och avgiftsutrymmet. Därmed påverkas även eventuella avgiftsintäkter. Höga matkostnader minskar det eventuella ekonomiska utrymme som skulle kunna nyttjas för att debitera omvårdnadsavgifter och tvärtom.

Det saknas officiellt statistik över matkostnader och boendekostnader inom äldreomsorg för olika kommuner, vilket gör att det är svårare att göra kvalificerade jämförelser mellan kommunerna. Istället har matkostnaderna för denna granskning hämtats från kommunernas interna statistik. Tabell 4, visar måltidsavgifter, kr/månad inom särskilt boende och kr/matlåda inom hemtjänst i Jönköpings kommun och i utvalda kommuner.

Inom särskilt boende kostar maten 3 180 kr per månad i Jönköpings kommun. Jönköping har 84 kr lägre matavgift per månad jämfört med medel bland utvalda kommuner. I Norrköping och Uppsala varierar matkostnaden beroende på avgiftsutrymme.

Kommun	Särskilt boende	Hemtjänst
Västerås	3 687 kr	60 kr
Eskilstuna	3 649 kr	Abonnemang på 5 eller 7 lunchlådor/vecka för 1 265-2 760 kr/månad
Norrköping	2 195-3 517 kr	50 kr (+20 kr)
Örebro	3 372 kr	70 kr (Även abonnemang på 5 eller 7 lunchlådor/vecka för 1 405-1 803 kr/månad)
Jönköping	3 180 kr	53 kr (+7 kr)
Uppsala	2 095-3 135 kr	58 kr
Linköping	3 120 kr	52 kr (+16 kr)
Gävle	2 963 kr	51 kr
Södertälje	2 751 kr	56 kr (+22 kr)
Medel högsta avgift, utvalda	3 264 kr	56,25

Tabell 4: Måltidsavgifter kr/månad inom särskilt boende och hemtjänst 2019.

Inom särskilt boende i Jönköpings kommun justeras förbehållsbeloppet med ett tillägg på 501 kr/månad för matportioner. Det innebär att avgiftsutrymme blir mindre.

För de som har ett stort avgiftsutrymme som alltså överstiger maxtaxan påverkas följaktligen inte avgiften. I hur stor utsträckning andra kommuner justerar sitt förbehållsbelopp har inte framkommit under granskningen.

Jönköpings kommun tar ut en avgift på 53 kr per hemsänd lunch. För de som inte har annan hemtjänst tillkommer en distributionsavgift på 7 kr/dag om avgiftsutrymme finns. I tabell 5 skrivs distributionsavgiften inom parentes. Matavgifterna för hemtjänst utmärker sig inte jämfört med andra kommuner. Inom ordinärt boende justeras även förbehållsbeloppet med ett tillägg på 20 kr per måltid.

Enligt intervjuade varierar hyran mellan ungefär 3 900 kr och 8 000 kr. Marknadshyror används. Genomsnittlig boendekostnad för särskilt boende har inte varit möjligt att ta fram i Jönköpings kommun eller jämförbara kommuner. Vi kan följaktligen inte svara på i hur stor utsträckning boendekostnaden påverkar de låga avgiftsintäkterna.

Boendekostnaden minskas med eventuellt bostadstillägg. Genomgången av stickproven visade att ett flertal vårdtagare med låga avgiftsgrundade inkomster hade möjlighet att söka och beviljas bostadstillägg. Kommunen kan inte tvinga vårdtagare att söka bostadstillägg. De informerar emellertid samtliga vårdtagare om möjligheten att söka bostadstillägg. Ifall vårdtagare angivit förmögenhet i inkomstförfrågan kan avgiftsadministratörerna se ifall vårdtagaren är berättigad till bostadstillägg. Om vårdtagaren är berättigad informeras om detta i avgiftsbeslutet.

I tabell 5 visas statistik över utbetalat bostadstillägg per utbetalningar av pension under 2017 fördelat per månad. Av tabellen framgår att Jönköpings kommun har ett lägre utbetalt belopp per pensionär än utvalda kommuner men högre än liknande och riket.

Medelbelopp för utbetalat bostadstillägg (totalbelopp bostadstillägg/antal utbetalningar av bostadstillägg) under februari 2019 var 2 499 kr, vilket var marginellt lägre än rikets medelbelopp på 2 533 kr.

Kommun	kr/mån/pensionär
Södertälje	588
Norrköping	419
Örebro	388
Eskilstuna	374
Linköping	348
Jönköping	345
Västerås	317
Gävle	309
Uppsala	302
Medel, utvalda	377
Medel, liknande enligt Kolada	339
Medel, riket	305

Tabell 5: Bostadstillägg per utbetalningar av pension per månad under 2017 (Källa: Pensionsmyndigheten).

Som tidigare påpekats visar vår granskning av utvalda stickprov att flertalet vårdtagare med låga avgiftsgrundade inkomster inte erhåller något bostadstillägg. Det finns följaktligen alltid en risk att enskilda vårdtagare inte söker tillägget trots att de har rätt till detta. Oftast omedvetet eller att de upplever det som krångligt att fylla i alla uppgifter. Men i vissa fall kan vårdtagare medvetet undvika att söka bostadstillägg eftersom det kan ha negativa ekonomiska konsekvenser för dem.

Om en vårdtagare har rätt till bostadstillägg och i så fall hur mycket beror på flera olika faktorer såsom boendekostnader, inkomster och förmögenhet. Om en vårdtagare har en stor förmögenhet kan hen få lägre bostadstillägg eller helt nekas den trots att hen har låga avgiftsgrundade inkomster.

Trygghetslarm

Avgiften för trygghetslarm i Jönköpings kommun ligger på 24 kr + 15 % av avgiftsutrymmet, dock max 116 kr (0,5 % av prisbasbeloppet) per månad. Enligt intervjuade har avgiften tidigare legat på 400 kr och 200 kr.

I tabell 6 ses avgiften för trygghetslarm bland utvalda kommuner. Jönköpings kommuns avgift för trygghetslarm är avsevärt lägre än i övriga kommuner.

Kommun	Trygghetslarm per månad
Norrköping	300 kr
Gävle	233 kr
Örebro	232 kr
Uppsala	209 kr
Linköping	207 kr
Eskilstuna	200 kr
Södertälje	194 kr
Västerås	181 kr
Jönköping	116 kr
Medel, utvalda	208 kr

Tabell 6: Avgift trygghetslarm kr/månad 2019.

Avgiften för trygghetslarm ingår vanligtvis i maxtaxan på 2 089 kr, men i Uppsala kommun ingår den inte. Jönköping har inte heller någon uppstartskostnad, vilket vissa kommuner har.

Övrigt

Den maximala avgiften på 2 089 kr gäller både för ensamstående och makar/sammanboende. Det innebär att ett par endast betalar 2 089 kr tillsammans även ifall de var för sig hade haft avgiftsutrymme för att betala 2 089 kr.

Under granskningen har det framkommit att ingen annan av de utvalda kommunerna som vi fått information från använder sig av detta system. I dessa kommuner gäller maxtaxan var för sig, vanligtvis läggs makarnas inkomst ihop och delas på två. I Jönköpings kommun finns ca 800 personer som är makar/sammanboende och har maxtaxa. Om alla vårdtagare haft maxtaxa även var för sig hade det inneburit en intäkt på ca 10 mnkr/år. Enligt intervjuade finns ett politiskt beslut om detta. Förvaltningen har lyft denna fråga till nämnden.

Kommunens hälso- och sjukvård är den vård och rehabilitering som ges av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast eller på uppdrag av dessa. Hälso- och sjukvård är

avgiftsfritt i Jönköpings kommun. Enligt intervjuade har många kommuner ett system där brukarna betalar per besök.

Under granskningen har det framkommit att det tidigare gjorts en utredning avseende avgiftssystemet i Jönköpings kommun och att det för närvarande görs ännu en utredning.

Bedömning

Vår genomgång och granskning av utvalda parametrar och faktorer indikerar att det inte är en enskild faktor/parameter utan kombination av flera som med största sannolikhet förklarar lägre avgiftsintäkterna i Jönköpings kommun i jämförelse med liknande och utvalda kommuner samt riket.

Granskningsrapporten visar att parametrarna nyttjandegrad och betalningsförmåga påverkar intäkterna endast i liten utsträckning eftersom Jönköpings kommun inte skiljer sig mycket från jämförda kommuner.

Ett antal parametrar i Jönköpings kommuns avgiftssystem skiljer sig från andra kommuner:

- Matkostnaden på 3 180 kr/månad är lite lägre än medel av utvalda kommuner.
- Lägst avgifter för trygghetslarm bland utvalda kommuner.
- Generösa avgiftsnivåer inom hemtjänst.
- Gemensam maxtaxa för par/sammanboende.
- Avgiftsfri hälso- och sjukvård.

Eftersom granskningen visar att avgiftsutrymmet endast i liten utsträckning skiljer sig från jämförbara kommuner gör vi följaktligen bedömningen att avgiftssystemet som Jönköpings kommun valt är den största anledningen till skillnad i avgiftsintäkterna mellan Jönköping och jämförbara kommuner.

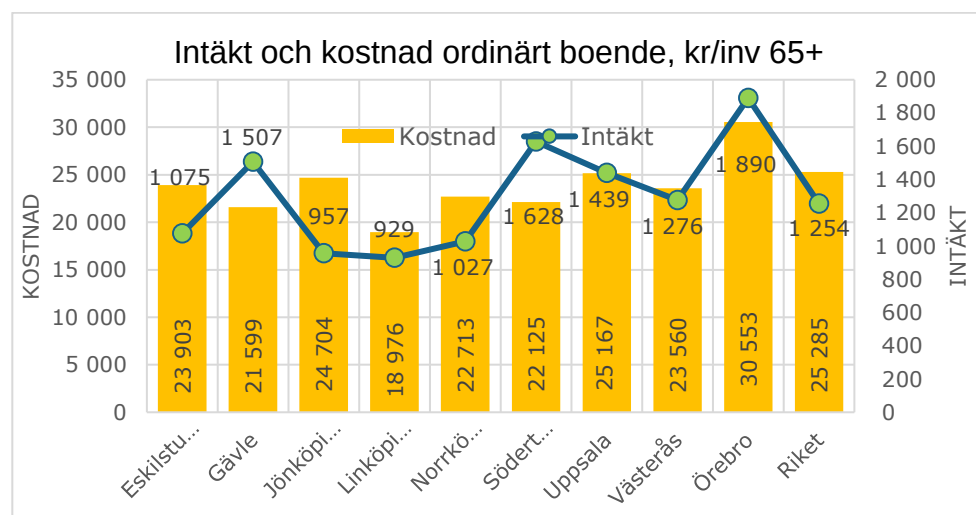

2.4. Kostnad och kvalitet

Eftersom intäkterna inom äldreomsorgen är relativt låga i Jönköpings kommun har även kostnad och kvalitet undersökts i syfte att se relationen mellan dessa.

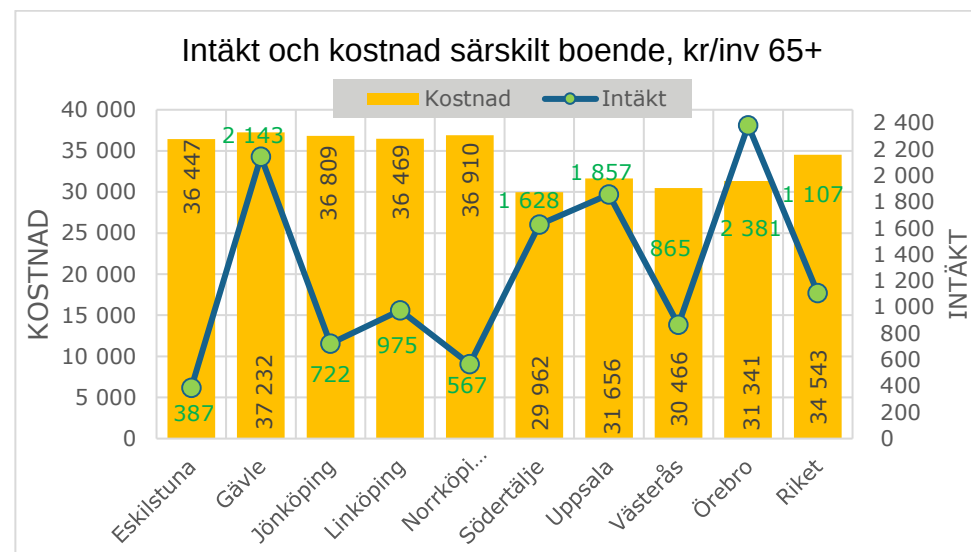
2.4.1 Kostnad

I figur 3 ses intäkter och kostnader för ordinärt boende under 2017. Av figuren framgår att kostnaderna per invånare 65+ uppgick till 24 704 kr i Jönköpings kommun, vilket var något lägre än genomsnittskostnaden i riket på 25 285 kr. Av jämförbara R9-kommuner har endast Uppsala och Örebro högre kostnader.

Figur 3: Intäkt och kostnad ordinärt boende 2017, kr/inv. 65+ (Källa: Kolada.se).

I figur 4 ses intäkter och kostnader för särskilt boende under 2017. Kostnaderna var 36 809 kr per invånare 65+, vilket var 2 266 kr högre än genomsnittskostnaden i riket på 34 543 kr. Under samma år var intäkterna 385 kr lägre än riket i snitt per invånare 65+.

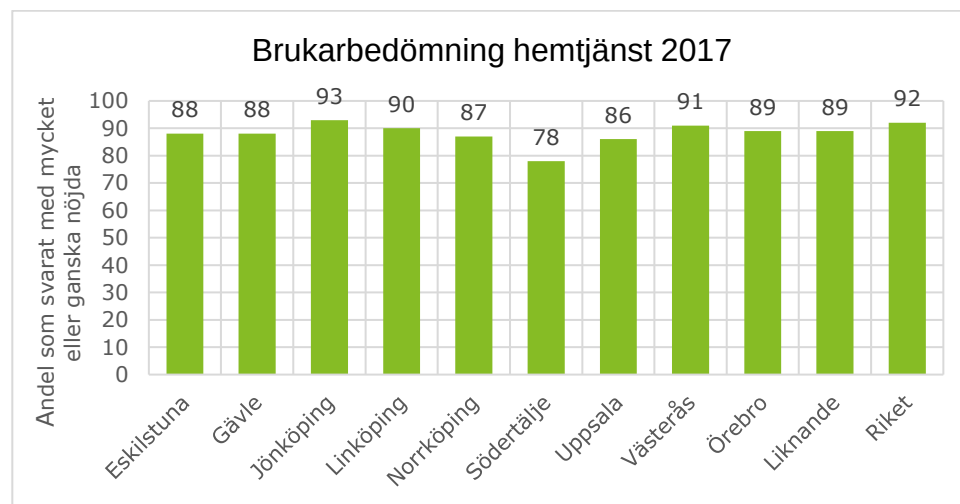

Figur 4: Intäkt och kostnad särskilt boende 2017, kr/inv. 65+ (Källa: Kolada.se).

Totalt var kostnaden för äldreomsorgen per invånare 65+ i Jönköpings kommun 62 331 kr och medelkostnaden bland R9 kommunerna 59 064 kr. Kostnaden för äldreomsorgen hade varit totalt ca 85,3 mnkr lägre i Jönköping ifall kostnaden per invånare hade varit samma som medelkostnaden för R9-kommunerna. Jämfört med riket i snitt hade emellertid kostnaderna blivit ca 5 mnkr lägre.

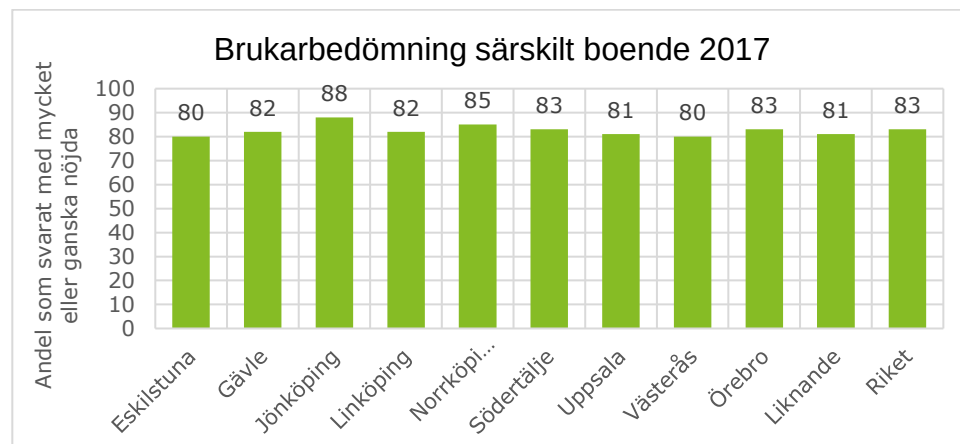
2.4.2 Kvalitet

Att bedöma kvaliteten inom äldreomsorgen kan t.ex. göras genom brukarbedömningar. I figur 5 ses en brukarbedömning från 2017 avseende hemtjänsten i sin helhet. Brukarbedömningen bygger på antal personer i åldern 65+ med hemtjänst som uppgett att de är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten dividerat med samtliga personer i åldrarna 65+ i ordinärt boende med hemtjänst som besvarat undersökningen. "Vet ej/Ingen åsikt" är exkluderade ur nämnaren. 93 % av invånarna 65+ i Jönköpings kommun är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten. Det är högst av utvalda kommuner och högre än Sveriges kommuner i snitt.

Figur 5: Brukarbedömning av hemtjänsten 2017, skala 0-100. (Källa: Kolada.se).

Samma brukarbedömning visar att 88 % av invånarna 65+ är mycket nöjda eller ganska nöjda med särskilt boende i Jönköpings kommun. Det är också högre än samtliga utvalda kommuner och snittet bland alla kommuner. Se figur 6.

Figur 6: Brukarbedömning av särskilt boende 2017, skala 0-100. (Källa: Kolada.se).

Bedömning

Enligt officiell statistik är Jönköpings kommuns kostnader för äldreomsorgen relativt höga både för särskilt boende och ordinärt boende. Kostnaden för äldreomsorgen hade minskat med ca 85,3 mnkr ifall kostnaden per invånare 65+ hade varit samma som medelkostnaden för R9-kommunerna.

Samtidigt hade intäkterna inom äldreomsorgen ökat med ca 23,7 mnkr ifall intäkten per invånare 65+ hade varit samma som i R9-kommunerna. Intäkterna är följaktligen låga i förhållande till kostnaderna jämfört med andra kommuner.

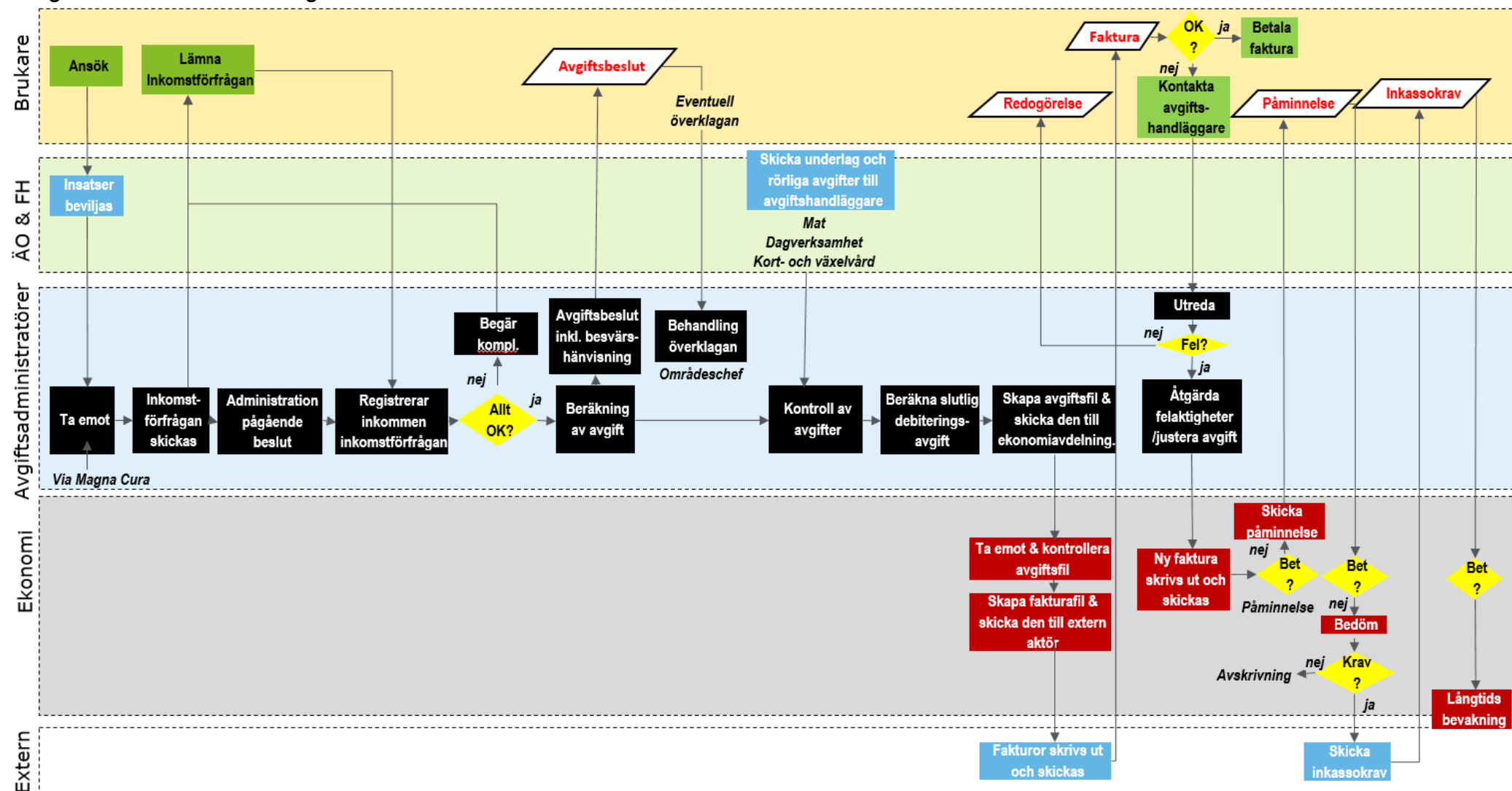
Jönköpings kommun hade samma år 2017 högst nöjdhet både för ordinärt och särskilt boende bland invånare 65+ av jämförbara kommuner.

Bilagor

Bilaga 1 – Avgiftsintäkter

Avgiftsintäkter - Ordinärt boende äldreomsorg, kr/inv. 65+					Avgiftsintäkter - Särskilt boende äldreomsorg, kr/inv. 65+					Avgiftsintäkter äldreomsorg, kr/inv. 65+ - Totalt				
Kommuner	år 2014	år 2015	år 2016	år 2017	Kommuner	år 2014	år 2015	år 2016	år 2017	Kommuner	år 2014	år 2015	år 2016	år 2017
Eskilstuna	1 382	1 031	980	1 075	Eskilstuna	429	356	420	387	Eskilstuna	1 812	1 387	1 401	1 462
Gävle	1 654	1 578	1 533	1 507	Gävle	2 179	2 171	2 146	2 143	Gävle	3 841	3 757	3 686	3 659
Jönköping	973	989	1 062	957	Jönköping	695	688	755	722	Jönköping	1 669	1 676	1 818	1 679
Linköping	790	824	828	929	Linköping	784	805	912	975	Linköping	1 576	1 629	1 740	1 904
Norrköping	968	1 059	1 065	1 027	Norrköping	371	349	483	567	Norrköping	1 338	1 408	1 548	1 594
Södertälje	1 689	1 714	1 607	1 628	Södertälje	1 288	1 455	1 548	1 628	Södertälje	2 978	3 169	3 155	3 256
Uppsala	1 423	1 370	1 362	1 439	Uppsala	1 722	1 687	1 815	1 857	Uppsala	3 145	3 057	3 177	3 296
Västerås	1 190	1 211	1 215	1 276	Västerås	773	758	835	865	Västerås	1 982	1 981	2 059	2 148
Örebro	1 730	1 741	2 172	1 890	Örebro	2 123	2 177	1 995	2 381	Örebro	3 854	3 918	4 167	4 272
Medel, utvalda	1 311	1 280	1 314	1 303	Medel, utvalda	1 152	1 161	1 212	1 281	Medel, utvalda	2 466	2 442	2 528	2 586
Medel, liknande enligt Kolada	1 201	1 292	1 415	1 411	Medel, liknande enligt Kolada	1 286	1 287	1 274	1 354	Medel, liknande enligt Kolada	2 563	2 605	2 715	2 793
Medel, riket	1 147	1 172	1 222	1 254	Medel, riket	1 056	1 003	1 065	1 107	Medel, riket	2 220	2 189	2 301	2 381

Bilaga 2 – Processbeskrivning

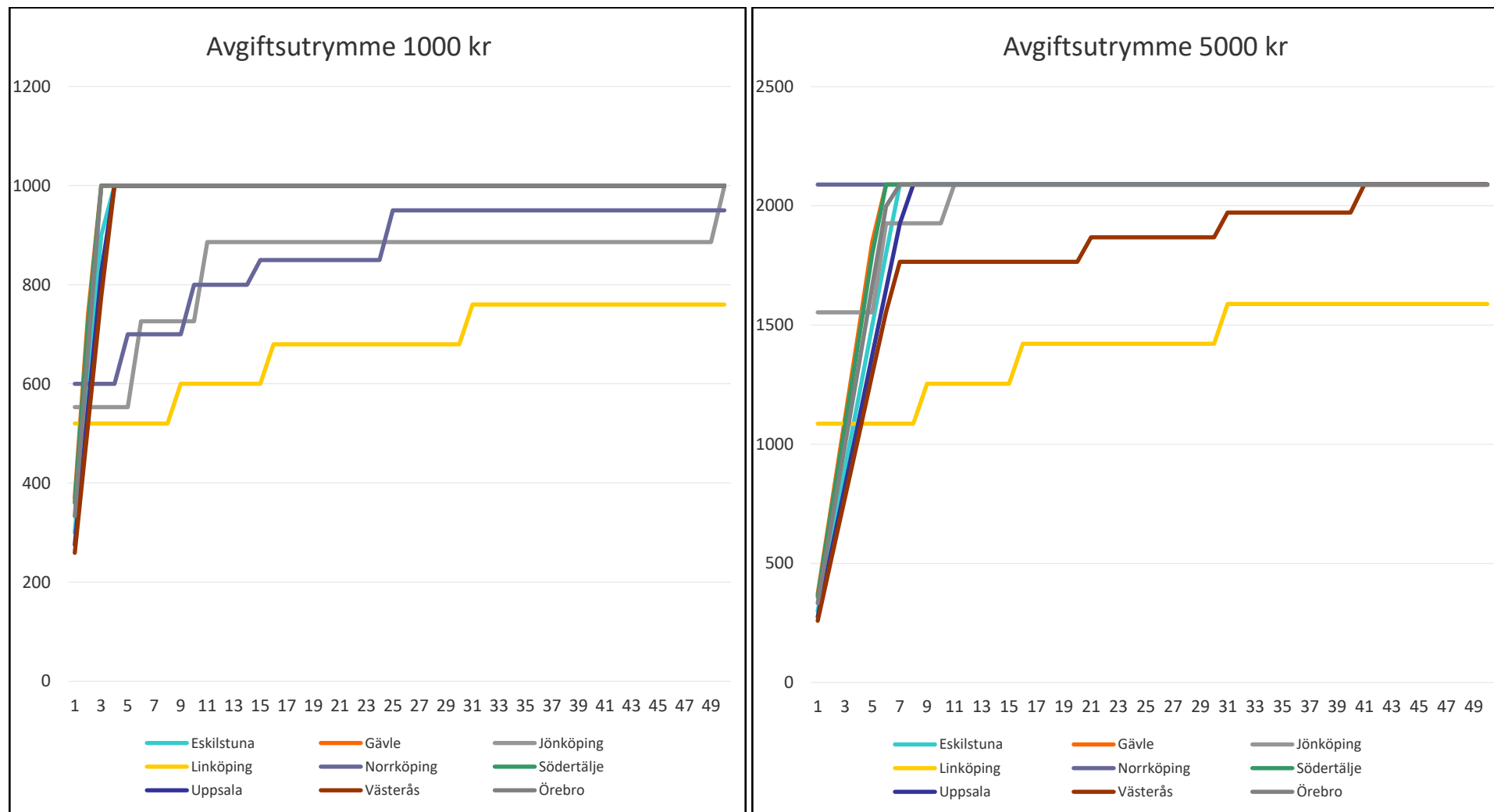
Bilaga 3 – Stickprov särskilt boende

SÄRSKILT BOENDE											
Civilstånd	Ensamstående	Ensamstående	Partner	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Partner	Partner	Ensamstående	Partner
INKOMSTER	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10	Person 11
Egen nettoinkomster (efter skatt)	14 854 kr	10365	13207	11654	11195	6362	9529	9429	7394	7913	11592
Maka/Make nettoinkomster (efter skatt)											9815
Övriga avgiftsgrundande inkomster											
Bostadstilläget (BTP)					1227	5271	3222		5326	4904	
S:a inkomster	14 854 kr	10 365 kr	13 207 kr	11 654 kr	12 422 kr	11 633 kr	12 751 kr	9 429 kr	12 720 kr	12 817 kr	21 407 kr
FÖRBEHÅLLSBELOPP	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10	Person 11
Hyra	5 588 kr	5 438 kr	5 078 kr	5 217 kr	3 819 kr	5 438 kr	5 773 kr	2 276 kr	4 720 kr	5 588 kr	5 995 kr
Minimibelopp (5 249 - 4 339)	5 249 kr	5 249 kr	5 750 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 259 kr	8 870 kr
Individuellt avdrag							-6 300 kr				
Individuellt tillägg	501 kr	501 kr	501 kr	501 kr	501 kr	1 210 kr		501 kr	501 kr	501 kr	1 002 kr
Jämkning för mat						-264 kr					
S:a förbehållsbelopp	11 338 kr	11 188 kr	11 329 kr	10 967 kr	9 569 kr	11 633 kr	17 322 kr	8 026 kr	10 470 kr	11 348 kr	15 867 kr
AVGIFTSUTRYMME	3 516 kr -	823 kr	1 878 kr	687 kr	2 853 kr	- kr -	4 571 kr	1 403 kr	2 250 kr	1 469 kr	5 540 kr
FAKTISKA UTGIFTER	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10	Person 11
Hyra	5 588 kr	5 438 kr	5 078 kr	5 217 kr	3 819 kr	5 438 kr	5 773 kr	2 276 kr	4 720 kr	5 588 kr	5 995 kr
Mat	3 180 kr	3 180 kr	3 180 kr	3 180 kr	3 180 kr	3 180 kr	3 180 kr		3 180 kr	3 180 kr	6 360 kr
Frånvaro								690 kr			
Frånvaro mat								1 590 kr			
S:a utgifter	8 768 kr	8 618 kr	8 258 kr	8 397 kr	6 999 kr	8 618 kr	8 953 kr	4 556 kr	7 900 kr	8 768 kr	12 355 kr
Omvårdnadsavgift (avgiftsutrymme)	2 089 kr	- kr	1 878 kr	687 kr	2 089 kr	- kr	- kr	1 403 kr	2 089 kr	1 469 kr	2 089 kr
Total kostnad för vårdnadshavare	10 857 kr	8 618 kr	10 136 kr	9 084 kr	9 088 kr	8 618 kr	8 953 kr	5 959 kr	9 989 kr	10 237 kr	14 444 kr

Bilaga 4 – Stickprov ordinärt boende

HEMTJÄNST										
Civilstånd	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Ensamstående	Gift	Gift	Ensamstående
INKOMSTER	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10
Egen nettoinkomster (efter skatt)	13 832 kr	18 646 kr	10 336 kr	25 774 kr	16 571 kr	11 550 kr	10 494 kr	17 873 kr	8 319 kr	9 600 kr
Maka/Make nettoinkomster (efter skatt)									14 398 kr	
Övriga avgiftsgrundande inkomster										
Bostadstilläget (BTP)			3 106 kr			467 kr				2 726 kr
S:a inkomster	13 832 kr	18 646 kr	13 442 kr	25 774 kr	16 571 kr	12 017 kr	10 494 kr	17 873 kr	22 717 kr	12 326 kr
FÖRBEHÅLLSBELOPP	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10
Hyra	5 822 kr	5 400 kr	6 116 kr	4 672 kr	5 425 kr	3 650 kr	-680 kr		9 500 kr	5 085 kr
Minimibelopp (5 249 - 4 435)	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	5 249 kr	8 870 kr	8 870 kr	5 249 kr
Individuellt avdrag										
Individuellt tillägg	580 kr		160 kr	260 kr	420 kr	280 kr	440 kr	1 800 kr	1 060 kr	340 kr
S:a förbehållsbelopp	11 651 kr	10 649 kr	11 525 kr	10 181 kr	11 094 kr	9 179 kr	5 009 kr	10 670 kr	19 430 kr	10 674 kr
AVGIFTSUTRYMME	2 181 kr	7 997 kr	1 917 kr	15 593 kr	5 477 kr	2 838 kr	5 485 kr	7 203 kr	3 287 kr	1 653 kr
Nivå 1 (1-5 h) (303+25%) (max 1 824)										
Nivå 2 (6-10 h) (426+30%)										
Nivå 3 (11-49 h) (486+40%)						1 621 kr	2 680 kr		1 801 kr	1 147 kr
Nivå 4 (50 h) (548+45 %)	1 530 kr	4 147 kr	1 411 kr					3 789 kr		
UTGIFTER (omfattas av maxtaxa)	Person 1	Person 2	Person 3	Person 4	Person 5	Person 6	Person 7	Person 8	Person 9	Person 10
Trygghetslarm (24+15%) (max 116)	116 kr	116 kr	116 kr	116 kr		166 kr	116 kr	116 kr	81 kr	116
Jämkning trygghetslarm								-5 kr		
Jämkning hemtjänst								-92 kr		
Matdistribution				91 kr	147 kr					
S:a utgifter	116 kr	116 kr	116 kr	207 kr	147 kr	166 kr	116 kr	19 kr	81 kr	116 kr
Matkostnad	1 537 kr		424 kr	689 kr	1 113 kr	742 kr	1 166 kr	1 484 kr	1 961 kr	901
Korttidsvård								3 286 kr	848 kr	
Omvårdnadsavgift (avgiftsutrymme)	1 530 kr	2 089 kr	1 411 kr	- kr	- kr	1 621 kr	2 089 kr	2 089 kr	1 801 kr	1 147 kr
Total kostnad för vårdnadshavare	3 183 kr	2 089 kr	1 835 kr	896 kr	1 260 kr	2 529 kr	3 255 kr	6 859 kr	4 691 kr	2 164 kr

Bilaga 5 – Olika kommuners avgiftsnivåer för hemtjänst för olika avgiftsutrymmen

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.